

Oslo kommune
Byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Dato: 15.01.2019

Deres ref:
18/2221-16

Vår ref (saksnr):
201807281-16

Saksbeh:
Eva Graziano, 23461506

Arkivkode:
000

**HØRING - LOVFESTING AV PLIKT FOR KOMMUNENE TIL Å TILBY
DAGAKTIVITETSTILBUD FOR HJEMMEBOENDE PERSONER MED DEMENS**

Det vises til Helse- og omsorgsdepartementets høringsbrev av 12.10.2018 om lovfesting av plikt for kommunene til å tilby dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens med høringsfrist er 14.01.2019.

Byråd for eldre, helse og sosiale tjenester avgir på delegert fullmakt følgende høringsuttalelse for Oslo kommune:

Oslo kommune støtter foreslått endring i helse- og omsorgstjenesteloven som gir kommunene plikt til å tilby dagaktivitetstilbud for hjemmeboende personer med demens. Innbyggere vil, til tross for en slik lovendring, ikke inneha en tilsvarende lovfestet rettighet til tjenesten. Det vil fortsatt være kommunene som skal vurdere den enkelt innbyggers behov for tjenester og tildele forsvarlige helse- og omsorgstjenester av riktig kvalitet. Kommunene vil fortsatt kunne innrette tjenestene i tråd med det kommunale selvstyret. Lokalt kan det være aktuelt både med tilbud tilpasset yngre personer, personer som ikke har en stadfestet diagnose, personer med minoritetsbakgrunn og ivaretagelse av kjønns- og seksualitetsmangfold.

Kommunenes lovfestede plikt gjelder en viss type tjeneste knyttet til personer med en konkret diagnose. Dagsenter-/dagaktivitetstilbud til andre hjemmeboende er ikke lovfestet tilsvarende, selv om kommunen etter helse- og omsorgstjenestelover skal arbeide for at det blir satt i verk velferds- og aktivitetstiltak for barn, eldre og personer med funksjonsnedsettelse og andre som har behov for det. Også personer med en kognitiv svikt som er under utredning, men enda ikke har fått en diagnose, vil kunne ha behov for og god nytte av et slikt dagaktivitetstilbud. Det bør være mulig å utøve et visst skjønn, slik at innbyggerne mottar tilpassede, gode og likeverdige tjenester.

Gjennom Stortingets budsjettøring fremkom det at KS har fått inn bekymringer fra kommuner om at kravene i tilskuddsordningen knyttet til at brukerne skal ha en demensdiagnose eller at det skal være planlagt for utredning av demens, kan være vanskelig å etterkomme. Det vises til at eldre med ulike typer hukommelsesproblemer også kan ha nytte av et dagtilbud. Dette støttes av Oslo kommune.

Oslo kommune støtter at det tydeliggjøres at dagaktivitetstilbud for hjemmeboende personer med demens er bra for den enkelte og kan bidra til å utsette behov for mer omfattende tjenester. I tillegg kan det gi viktig avlastning for pårørende.

Oslo kommune støtter forestått endring i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester, med en tydeliggjøring av at kommunene har rett til å ta egenandel for dagaktivitetstilbudet når formålet er praktisk hjelp eller opplæring, men ikke når det er personlig stell og egenomsorg eller avlastning.

Av høringsnotatet fremgår det at man *går ut fra* at tilskuddsordningen som ble opprettet i 2012 vil inngå i rammetilskuddet til kommunene fra 2020. Oslo kommune understreker at dette er for svakt og gir for lite økonomisk forutsigbarhet for kommunene. Sektoren må kunne forutsette en stabil og adekvat finansiering som imøtekommer de plikter kommunene er pålagt og behovet som er i befolkningen.

For å stimulere til etablering av flere nye plasser, anmodet et flertall på Stortinget regjeringen om å øke tilskuddsatsen fra 30 % til 50 %. På denne bakgrunn er det i statsbudsjettet for 2019 lagt opp til økte tilskuddsatser for de plasser som etableres i 2019, tilsvarende 50% av forventede kostnader for etablering og drift. For allerede etablerte plasser vil kommunene fortsatt få tilskudd tilsvarende 30% av forventede kostnader. Oslo kommune vil påpeke at det kan føre til økt byråkrati å skille mellom type finansiering for hhv nye og etablerte plasser. Det er uheldig.

Flertallet i Stortingets helse- og omsorgskomite er tydelige på hva som forventes, og anmodningsvedtaket og regjeringens oppfølging gjennom Prop 1 S HOD (2018-2019) har sørget for at kommunene kan planlegge etablering av nye tilbud, gitt visse økonomiske forutsetninger.

Med bakgrunn i Stortingets vedtak, har Oslo kommune intensivert sin opptrapping av tilbudet for å imøtekomme plikten som inntre fra 2020. Hvis finansieringen etter 2020 ikke tilsvarer det som fremgår av Stortingets vedtak og intensjon, vil det kunne svekke muligheten til å tilby gode og adekvate tjenester til innbyggerne.

Med utgangspunkt i utregning av behov, var det i utgangspunktet lagt til rette for finansiering av 9 200 plasser på landsbasis, mens beregnet tilskudd inkludert 2019 kun vil dekke om lag 8 800 plasser.

At tilskudd ikke har blitt benyttet fullt kan tilskrives at ordningen ikke har hatt god nok innretning eller den har vært lite kjent. Dette har igjen medført at regjeringen har redusert tilskuddspotten i sine forslag til statsbudsjett de senere år. Det har forsinket den forventede og nødvendige opptrappingen av antallet plasser.

Oslo kommune vil understreke at det opprinnelig beregnet behovet for 9 200 plasser må være utgangspunkt for rammetilskuddet til kommunene i 2020. Omfanget av tilskuddene må

reflekteres i økt rammeoverføring til kommunene, slik at kommunene settes i stand til å møte behovet hos innbyggerne og plikten etter nytt lovverk.

Med hilsen

Svein Lyngroth
kst.kommunaldirektør

Kari E. Sletnes
kst.seksjonssjef

Godkjent elektronisk